

ÚSTAVA SVĚTOVÉ POŠTOVNÍ UNIE

ÚSTAVA SVĚTOVÉ POŠTOVNÍ UNIE

(pozměněná Dodatkovými protokoly z Tokia 1969, z Lausanne 1974, z Hamburku 1984, z Washingtonu 1989, ze Soulu 1994, z Pekingu 1999, z Bukurešti 2004, z 24. Kongresu – 2008 a z Istanbulu 2016)

Obsah

Preambule

Kapitola I

Základní ustanovení

Hlava I

Všeobecná ustanovení

Článek

1. Rozsah a cíl Unie
- 1bis Definice
2. Členové unie
3. Pravomoc Unie
4. Výjimečné styky
5. Sídlo Unie
6. Úřední jazyk Unie
7. Měnová jednotka
8. Užíání Unie. Zvláštní ujednání
9. Vztahy s Organizací spojených národů
10. Vztahy s mezinárodními organizacemi

Hlava II

Přistoupení nebo přijetí do Unie. Vystoupení z Unie

11. Přistoupení nebo přijetí do Unie. Postup
12. Vystoupení z Unie. Postup

Hlava III

Organizace Unie

13. Orgány Unie
14. Kongres
15. Mimořádné kongresy
16. Administrativní konference (zrušeno)
17. Administrativní rada
18. Rada poštovního provozu
19. Zvláštní komise (zrušeno)
20. Mezinárodní úřad

Hlava IV

Finance Unie

21. Výdaje Unie. Příspěvky členských zemí

Kapitola II

Akta Unie

Hlava I

Všeobecná ustanovení

22. Akta Unie
23. Platnost Akt Unie na územích, jejichž mezinárodní styky zajišťuje některá členská země
24. Národní zákonodárství

Hlava II

Přijetí a výpověď Akt Unie

25. Podpis, ověření, ratifikace a jiné způsoby schválení Akt Unie
26. Oznámení ratifikací a jiných způsobů schválení Akt Unie
27. Přistoupení k ujednáním
28. Výpověď ujednání

Hlava III

Změna Akt Unie

29. Předkládání návrhů
30. Změna Ústavy
31. Změna Generálního řádu, Úmluvy a ujednání

Hlava IV

Urovnávání sporů

32. Rozhodčí řízení

Kapitola III

Závěrečná ustanovení

33. Nabytí účinnosti a doba platnosti Ústavy

ÚSTAVA SVĚTOVÉ POŠTOVNÍ UNIE

(pozměněná Dodatkovými protokoly z Tokia 1969, z Lausanne 1974, z Hamburku 1984, z Washingtonu 1989, ze Soulu 1994, z Pekingu 1999, z Bukurešti 2004, z 24. Kongresu – 2008 a z Istanbulu 2016)

PREAMBULE

Ve snaze rozvíjet styky mezi národy prostřednictvím řádně vykonávaných poštovních služeb a přispívat k dosažení ušlechtilých cílů mezinárodní spolupráce v oblasti kulturní, sociální a hospodářské, zplnomocněnci vlád smluvních zemí přijali, s výhradou ratifikace, tuto Ústavu.

Posláním Unie je stimulovat trvalý rozvoj kvalitních, efektivních a dostupných univerzálních poštovních služeb pro usnadnění komunikace mezi obyvateli Země:

- zajištěním volného toku poštovních zásilek na jednotném poštovním území tvořeném propojenými sítěmi;
- podporou přijímání přiměřených společných norem a používání technologie;
- zajištěním spolupráce a vzájemné součinnosti mezi zainteresovanými stranami;
- nápomocí efektivní technické spolupráci;
- péčí o uspokojování měnících se potřeb zákazníků.

KAPITOLA I

Základní ustanovení

HLAVA I

Všeobecná ustanovení

Článek 1

Rozsah a cíl Unie

1. Země, které přijímají tuto Ústavu, tvoří pro vzájemnou výměnu **poštovních** zásilek jediné poštovní území s označením Světová poštovní unie. Svoboda průvozu je zaručena na celém území Unie **za podmínek stanovených v Aktech Unie**.
2. Cílem Unie je zajišťovat organizaci a zdokonalování poštovních služeb a podporovat v tomto oboru rozvoj mezinárodní spolupráce.
3. Unie se v rámci svých možností podílí na poštovní technické pomoci požadované jejími členskými zeměmi.

Článek 1bis

Definice

1. Pro účely Akt Světové poštovní unie jsou následující pojmy definovány takto:
  - 1.1. Poštovní služba: soubor **mezinárodních** poštovních služeb, jejichž rozsah je určen **a upraven Akty Unie**. Hlavním úkolem poštovních služeb je uspokojování stanovených společenských a hospodářských cílů členských zemí zajištěním sběru, **zpracování**, třídění, přepravy a dodání poštovních zásilek.
  - 1.2. Členská země: země splňující podmínky uvedené v článku 2 Ústavy.
  - 1.3. Jednotné poštovní území (jedno a totéž poštovní území): povinnost pro smluvní strany Akt Světové poštovní unie zajišťovat na zásadě vzájemnosti výměnu listovních zásilek při respektování svobody průvozu a bez rozdílu zacházet s poštovními zásilkami původem z jiných území prováděnými přes jejich země jako s jejich vlastními poštovními zásilkami, **za podmínek stanovených v Aktech Unie**.
  - 1.4. Svoboda průvozu: zásada, podle které je zprostředkující členská země povinna zajistit dopravu poštovních zásilek, které jsou jí v průvozu předány pro jinou členskou zemi, a zacházet s těmito zásilkami stejným způsobem jako se zásilkami vnitrostátního styku, **za podmínek stanovených v Aktech Unie**.
  - 1.5. Listovní zásilka: zásilky popsané v Úmluvě.
- 1.6 Zrušeno**
- 1.6bis Poštovní zásilka: obecný termín označující cokoli odeslaného určeným provozovatelem členské země (listovní zásilku, poštovní balík, poštovní poukázku atd.), podle charakteristiky uvedené ve Světové poštovní úmluvě a v Ujednání o poštovních peněžních službách a v jejich příslušných Řádech.**
- 1.7 Určený provozovatel: jakýkoli vládní nebo nevládní subjekt oficiálně jmenovaný členskou zemí pro provozování poštovních služeb a plnění příslušných povinností vyplývajících z Akt Unie na jejím území.
- 1.8 Výhrada: výhrada je ustanovení o výjimce, kterým chce členská země vyloučit nebo upravit právní účinnost některého ustanovení Akt, kromě Ústavy a Generálního řádu, při jeho aplikaci na tuto členskou zemi. Každá výhrada musí být v souladu s cílem a smyslem Unie tak, jak jsou definovány v preambuli a článku 1 Ústavy. Musí být řádně odůvodněna a schválena většinou požadovanou pro schválení příslušných Akt a zahrnuta do jejich závěrečného protokolu.

Článek 2

Členové Unie

1. Členskými zeměmi Unie jsou:
  - 1.1 země, které mají postavení člena ke dni, kdy tato Ústava nabude účinnosti;
  - 1.2 země, které se staly členy podle článku 11.

Článek 3

Pravomoc Unie

1. Do pravomoci Unie náleží:
  - 1.1 území členských zemí;
  - 1.2 pošty zřízené členskými zeměmi na územích nezahrnutých do Unie;

- 1.3 území, která aniž by byla členy Unie, jsou do ní zahrnuta, protože z poštovního hlediska jsou závislá na členských zemích.

Článek 4 **Výjimečné styky**

1. Členské země, jejichž určení provozovatelé obstarávají spojení s územími nezahrnutými do Unie, jsou povinny být prostředníky ostatních členských zemí. Pro tyto výjimečné styky platí ustanovení Úmluvy a jejích Řádů.

Článek 5 **Sídlo Unie**

1. Sídlem Unie a jejích stálých orgánů je Bern.

Článek 6 **Úřední jazyk Unie**

1. Úředním jazykem Unie je francouzský jazyk.

Článek 7 **Měnová jednotka**

1. Měnovou jednotkou užívanou v Aktech Unie je účetní jednotka Mezinárodního měnového fondu (FMI).

Článek 8 **Užší unie. Zvláštní ujednání**

1. Členské země nebo jejich určení provozovatelé mohou, pokud tomu nebrání zákonodárství těchto členských zemí, vytvářet užší unie a sjednávat zvláštní ujednání týkající se mezinárodní poštovní služby, avšak s podmínkou, že při tom nebudou zaváděna ustanovení méně výhodná pro veřejnost než ustanovení obsažená v Aktech, k nimž tyto členské země přistoupily.
2. Užší unie mohou vysílat pozorovatele na kongresy, konference a zasedání Unie, do Administrativní rady jakož i do Rady poštovního provozu.
3. Unie může vysílat pozorovatele na kongresy, konference a zasedání užších unií.

Článek 9
Vztahy s Organizací spojených národů

1. Vztahy mezi Unii a Organizací spojených národů jsou upraveny dohodami, jejichž znění jsou připojena k této Ústavě.

Článek 10
Vztahy s mezinárodními organizacemi

1. Pro zajištění těsné součinnosti v oblasti mezinárodního poštovníctví může Unie spolupracovat s mezinárodními organizacemi, jejichž zájmy a působnosti jsou příbuzné.

HLAVA II

Přistoupení nebo přijetí do Unie. Vystoupení z Unie.

Článek 11
Přistoupení nebo přijetí do Unie. Postup

1. Každý člen Organizace spojených národů může přistoupit k Unii.
2. Každá svrchovaná země, která není členem Organizace spojených národů, může požádat o přijetí za členskou zemi Unie.
3. Přistoupení nebo žádost o přijetí do Unie musí zahrnovat výslovné prohlášení o přistoupení k Ústavě a k povinným Aktům Unie. Toto prohlášení adresuje vláda zainteresované země generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu, který podle okolností oznámí přistoupení nebo si vyžádá názor členských zemí na žádost o přijetí.
4. Země, která není členem Organizace spojených národů, je považována za přijatou za člena, je-li její žádost schválena nejméně dvěma třetinami členských zemí Unie. O členských zemích, které neodpověděly ve lhůtě čtyř měsíců, počítáno od data konzultace, se má za to, že se zdržely hlasování.
5. Přistoupení nebo přijetí za člena oznamuje generální ředitel Mezinárodního úřadu vládám členských zemí. Nabývá účinnosti dnem tohoto oznámení.

Článek 12
Vystoupení z Unie. Postup

1. Každá členská země má možnost vystoupit z Unie cestou výpovědi Ústavy, dané vládou zainteresované země generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu a jeho prostřednictvím vládám členských zemí.

2. Vystoupení z Unie nabude účinnosti po uplynutí jednoho roku ode dne přijetí výpovědi podle odstavce 1 generálním ředitelem Mezinárodního úřadu.

HLAVA III

Organizace Unie

Článek 13

Orgány Unie

1. Orgány Unie jsou Kongres, Administrativní rada, Rada poštovního provozu a Mezinárodní úřad.
2. Stálými orgány Unie jsou Administrativní rada, Rada poštovního provozu a Mezinárodní úřad.

Článek 14

Kongres

1. Kongres je nejvyšším orgánem Unie.
2. Kongres se skládá ze zástupců členských zemí.

Článek 15

Mimořádné kongresy

1. Mimořádný kongres se může sejít na žádost nebo se souhlasem nejméně dvou třetin členských zemí Unie.

Článek 16

Administrativní konference (zrušeno)

Článek 17

Administrativní rada

1. Administrativní rada (CA) zajišťuje ve shodě s ustanoveními Akt Unie kontinuitu činnosti Unie mezi dvěma kongresy.
2. Členové Administrativní rady vykonávají své funkce jménem a v zájmu Unie.

Článek 18
Rada poštovního provozu

1. Rada poštovního provozu (CEP) je pověřena provozními, obchodními, technickými a ekonomickými otázkami, které zajímají obor poštovníctví.

Článek 19
Zvláštní komise
(zrušeno)

Článek 20
Mezinárodní úřad

1. Ústřední úřad, působící v sídle Unie pod názvem Mezinárodní úřad Světové poštovní unie, řízený generálním ředitelem a podléhající kontrole Administrativní radou, slouží jako výkonný, podpůrný, styčný, informační a poradní orgán.

HLAVA IV

Finance Unie

Článek 21
Výdaje Unie. Příspěvky členských zemí

1. Každý kongres stanoví nejvyšší částku, které mohou dosáhnout:
  - 1.1 ročně výdaje Unie;
  - 1.2 výdaje na organizaci příštího kongresu.
2. Nejvyšší částku výdajů uvedených v odstavci 1 lze překročit, vyžadují-li to okolnosti, s výhradou, že budou dodržena příslušná ustanovení Generálního řádu.
3. Výdaje Unie, včetně případných výdajů uvedených v odstavci 2, hradí společně členské země Unie. K tomu účelu si každá členská země zvolí příspěvkovou třídu, do níž hodlá být zařazena. Příspěvkové třídy jsou stanoveny Generálním řádem.
4. V případě přistoupení nebo přijetí do Unie podle článku 11 si zainteresovaná země svobodně zvolí příspěvkovou třídu, do níž si přeje být zařazena z hlediska rozvržení výdajů Unie.

KAPITOLA II

Akta Unie

HLAVA I

Všeobecná ustanovení

Článek 22

Akta Unie

1. Ústava je základním Aktem Unie. Obsahuje hlavní předpisy Unie a nemůže být předmětem výhrad.
2. Generální řád obsahuje ustanovení, která zajišťují provádění Ústavy a činnost Unie. Je závazný pro všechny členské země a nemůže být předmětem výhrad.
3. Světová poštovní úmluva a **její Řád** obsahují obecně platné předpisy pro mezinárodní poštovní službu, jakož i ustanovení týkající se služeb listovních zásilek a poštovních balíků. Tato Akta jsou závazná pro všechny členské země. Členské země dbají na to, aby jejich určení provozovatelé plnili povinnosti vyplývající z Úmluvy a **jejího Řádu**.
4. Ujednání Unie a jejich Řády upravují, s výjimkou listovních zásilek a poštovních balíků, služby mezi členskými zeměmi, které k nim přistoupily. Jsou závazné jen pro tyto členské země. Signatářské členské země dbají na to, aby jejich určení provozovatelé plnili povinnosti vyplývající z Ujednání a jejich Řádů.
5. Řády, které obsahují opatření nezbytná k provádění Úmluvy a ujednání, jsou stanoveny Radou poštovního provozu se zřetelem k rozhodnutím přijatým kongresem.
6. Případné závěrečné protokoly, připojené k Aktům Unie uvedeným v odstavcích 3, 4 a 5, obsahují výhrady k těmto Aktům.

Článek 23

Platnost Akt Unie na územích, jejichž mezinárodní styky zajišťuje některá členská země

1. Každá země může kdykoli prohlásit, že její přijetí Akt Unie zahrnuje všechna území, jejichž mezinárodní styky zajišťuje, nebo pouze některá z nich.
2. Prohlášení podle odstavce 1 je nutno zaslat generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu.
3. Každá členská země může kdykoli zaslat generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu oznámení o výpovědi platnosti Akt Unie, u nichž učinila prohlášení podle odstavce 1. Toto oznámení nabude účinnosti za rok ode dne, kdy je obdržel generální ředitel Mezinárodního úřadu.
4. Prohlášení a oznámení podle odstavců 1 a 3 jsou sdělována členskými zeměmi generálním ředitelem Mezinárodního úřadu.

5. Odstavce 1 až 4 se nevztahují na území, která mají status člena Unie a jejichž mezinárodní styky zajišťuje některá členská země.

Článek 24

Vnitrostátní právní předpisy

Ustanovení Akt Unie nejsou na újmu právním předpisům každé členské země ve všem, co není výslovně stanoveno v těchto Aktech.

HLAVA II

Přijetí a výpověď Akt Unie

Článek 25

Podpis, ověření, ratifikace a jiné způsoby schválení Akt Unie

1. Akta Unie přijatá kongresem podepisují zplnomocněnci členských zemí.
2. Řády jsou ověřovány předsedou a generálním sekretářem Rady poštovního provozu.
3. Ústavu ratifikují signatářské země co nejdříve.
4. Vyjma Ústavy se schvalování Akt Unie řídí ústavními předpisy každé signatářské země.
5. Jestliže některá členská země neratifikuje Ústavu nebo neschválí ostatní Akta, která podepsala, nejsou Ústava a ostatní Akta méně platné pro členské země, které je ratifikovaly nebo schválily.

Článek 26

Oznámení ratifikací a ostatních způsobů schválení Akt Unie

Listiny o ratifikaci Ústavy, jejích Dodatkových protokolů a případná schválení ostatních Akt Unie se ukládají co nejdříve u generálního ředitele Mezinárodního úřadu, který o tom uvědomuje vlády členských zemí.

Článek 27

Přistoupení k ujednáním

1. Členské země mohou kdykoli přistoupit k jednomu nebo k více ujednáním uvedeným v článku 22 odst. 4.
2. Přistoupení členských zemí k ujednáním se oznamuje podle článku 11 odst. 3.

Článek 28
Výpověď ujednání

Každá členská země má možnost vypovědět svou účast na jednom nebo více ujednáních za podmínek stanovených v článku 12.

HLAVA III
Změna Akt Unie

Článek 29
Předkládání návrhů

1. Každá členská země má právo předložit buď kongresu, nebo mezi dvěma kongresy, návrhy týkající se Akt Unie, k nimž její země přistoupila.
2. Návrhy týkající se Ústavy a Generálního řádu mohou však být předloženy pouze kongresu.
3. Kromě toho návrhy týkající se Řádů se předkládají přímo Radě poštovního provozu, ale nejprve musí být Mezinárodním úřadem zaslány všem členským zemím a všem určeným provozovatelům.

Článek 30
Změna Ústavy

1. Aby mohly být přijaty, musejí být návrhy předložené kongresu a vztahující se k této Ústavě schváleny nejméně dvěma třetinami členských zemí Unie, které mají hlasovací právo.
2. Změny přijaté kongresem jsou uvedeny v dodatkovém protokolu a nerozhodne-li kongres jinak, nabývají účinnosti současně s Akty aktualizovanými na téže kongresu. Změny ratifikují členské země co nejdříve a s ratifikačními listinami se nakládá podle článku 26.

Článek 31
Změna Generálního řádu, Úmluvy a ujednání

1. Generální řád, Úmluva a ujednání stanoví podmínky, jimiž se řídí schvalování návrhů, které se jich týkají.
2. Úmluva a ujednání nabývají účinnosti současně a mají stejnou dobu platnosti. Ode dne stanoveného kongresem pro nabytí účinnosti těchto Akt se zrušují odpovídající Akta předchozího kongresu.

HLAVA IV

Urovnávání sporů

Článek 32

Rozhodčí řízení

V případě sporu mezi dvěma nebo několika členskými zeměmi ve výkladu Akt Unie nebo odpovědnosti vyplývající pro některou členskou zemi z provádění těchto Akt, je sporná otázka řešena rozhodčím nálezem.

KAPITOLA III

Závěrečná ustanovení

Článek 33

Nabytí účinnosti a doba platnosti Ústavy

Tato Ústava nabude účinnosti dnem 1. ledna 1966 a zůstane v platnosti po neurčenou dobu.

Na důkaz toho podepsali zplnomocněnci vlád smluvních zemí tuto Ústavu v jediném vyhotovení, které zůstane uloženo v archivech vlády země, kde je sídlo Unie. Jeho opis bude odevzdán každé straně Mezinárodním úřadem Světové poštovní unie.

Dáno ve Vídni dne 10. července 1964